

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO
ČRNOMELJ, Ulica Otona Župančiča 1
Telefon: 07 30 61 390, 07 30 61 392
Fax: 07 30 61 393
E-pošta: info@zik-crnatelj.si

Črnomelj, 24.11. 2011

OBČINA SEMIČ
Štefanov trg 9
8333 Semič

Gradivo za sejo Občinskega sveta Občine Semič

Zadeva: **Sofinanciranje izobraževanja odraslih v Občini Semič**

Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj je za potrebe odločanja občinskih svetnikov v Občini Semič izdelal gradivo, ki zajema razvojno analizo za področje izobraževanja odraslih za obdobje od 1997 do 2010 (oziroma deljeno za obdobji 1997-2007 in 2008-2010), utemeljitev predloga sofinanciranja in predlog sofinanciranja izobraževanja odraslih v občini Semič.

RAZVOJNA ANALIZA ZA PODROČJE IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH ZA OBDOBJE 1997-2010 ZA OBČINO SEMIČ

Razvojna analiza zajema število udeležencev, ki so se izobraževali v ZIK-ovih programih, in imajo stalno bivališče v občini Semič. V času od 1997-2010 se je ZIK zaradi spremenjenih razmer na trgu poslovno prestrukturiral, zato to obdobje vsebinsko delimo na dva obdobja:

- 1. 1997-2007 - prevladujejo programi za pridobitev izobrazbe**
- 2. 2008-2010 - prevladujejo projekti**

Prvo obdobje 1997-2007

Preglednica 1: Udeleženci izobraževanja odraslih iz občine Semič v ZIK-ovih programih v letih 1997 – 2007

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Σ
osnovna šola za odrasle	0	0	0	0	0	1	5	32	25	24	17	104
pokl. in srednja šola	73	76	61	51	38	31	32	29	22	18	15	446
višja in visoka šola	20	11	8	6	8	9	18	26	17	8	3	134
tuji jeziki	35	20	10	17	21	21	47	33	18	39	26	287
računal.	0	0	6	12	0	2	0	3	5	13	0	41
UTŽO	0	0	0	12	0	0	0	11	120	57	7	207
posebne potrebe	0	0	0	0	0	2	4	5	10	9	11	41
Romi	0	0	0	6	16	2	0	37	0	77	0	138
ostalo	11	14	12	27	42	18	8	60	23	80	83	378
skupaj	139	121	97	131	125	86	114	236	240	325	162	1.776

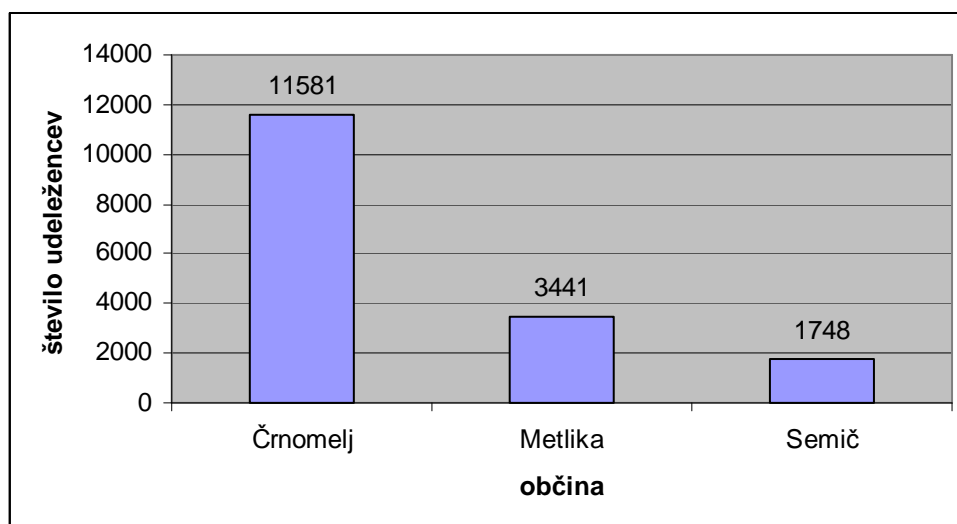
Vir: Letna poročila o delu ZIK Črnomelj od leta 1997 do 2007

Gre poudariti, da je kar 39 % (684) udeležencev bilo vključenih v programe za pridobitev izobrazbe, to je več kot 400 urne programe v posameznem letu, in nadaljnjih kar 16 % udeležencev, ki so se učili tujih jezikov, ki trajajo med 80 in 100 ur. Ugotovimo lahko, da je bila večina udeležencev (55 %) v programih, ki so bili daljši in so vplivali na večanje izobrazbene ravni prebivalstva v občini Semič oziroma njihov profesionalni razvoj. Pomemben podatek je, da gre za programe, čigar stroške so si udeleženci večinoma pokrivali sami, ali so to za njih naredili njihovi delodajalci.

Pomemben je tudi delež udeležencev, ki so bili vključeni v programe za starejše odrasle (Univerza za III. življenjsko obdobje - UTŽO) in za marginalne etnične skupine (Romi). Izobraževanje slednjih je bilo odvisno od uspešnosti ZIK-a na prijavih na javne razpise za pridobitev sredstev, ker pripadniki ranljivih skupin praviloma ne sofinancirajo svojega izobraževanja.

V nadaljevanju je prikazano razmerje vseh ZIK-ovih udeležencev glede na njihovo občino stalnega bivališča. V izbranem obdobju (1997 do 2007) je bilo vseh udeležencev 16.770.

Graf 1: Število udeležencev izobraževanja odraslih v ZIK-ovih programih v obdobju od 1997 do 2007 iz občin Črnomelj, Metlika in Semič (N=16.770)

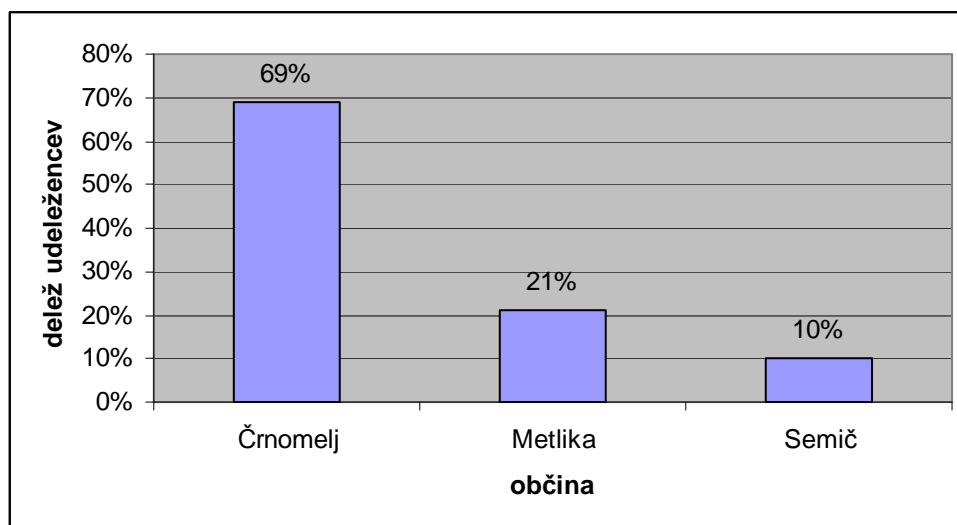

Vir: Letna poročila o delu ZIK Črnomelj od leta 1997 do 2007

Iz grafa 1 je razvidno, da je bilo udeležencev iz občine Črnomelj 11.581, iz občine Metlika 3.441 in iz občine Semič 1.748. Udeleženci so bili vključeni v različne izobraževalne programe, ki so prikazani v Preglednici 1.

Udeležencev iz občine Semič je bilo več, kot je to prikazano v Preglednici 1 in Grafu 1. Vključeni so bili v programe učne pomoči, samostojnega učenja (45 oseb v času od 2002 do 2010) in tedna vseživljenjskega učenja (58 oseb v času od 2002 do 2010). V naši analizi jih predstavljamo posebej, ker sodijo v infrastrukturne dejavnosti, ki praviloma podpirajo izobraževalno dejavnost.

Graf 2: Delež ZIK-ovih udeležencev v obdobju od 1997 do 2007 po občinah Črnomelj, Metlika in Semič

Vir: Letna poročila o delu ZIK Črnomelj od leta 1997 do 2007

Iz grafa 2 je razvidno, da je bila desetina vseh ZIK-ovih udeležencev (10 %) iz občine Semič. Občina Semič v izbranem obdobju ni sofinancirala ZIK-u izobraževalnih programov za prebivalce svoje občine, čeprav je bila za to večkrat zaprosena.

ZIK je poslovno sodeloval v tem obdobju z Osnovno šolo belokranjskega odreda Semič in podjetjem Iskra, s katerimi je sklepal pogodbe o sodelovanju.

Drugo obdobje 2008-2010

Desetletna analiza (1997-2007) ZIK-ovih programov in udeležencev je pokazala trend naraščanja števila programov in udeležencev v splošnem izobraževanju in upadanja števila udeležencev v programih za pridobitev izobrazbe. Kar zadeva vire financiranja, je bilo ugotovljeno, da narašča obseg sredstev, pridobljen iz javnih virov na podlagi prijav na javne razpise in upada delež sredstev, ki so pridobljena iz tržnih virov.

Zaradi ugotovljenih novih izobraževalnih potreb in spremenjenega načina financiranja se je ZIK od leta 2005 oziroma še bolj intenzivno od leta 2008 dalje prijavljal na javne razpise za pridobitev projektnih sredstev za občane vseh treh belokranjskih občin. Povečalo se je število izvedb, ki so bile namenjene prebivalcem občine Semič s krajem izvedbe na področju semiške občine.

V letih 2008 do 2010 so se na področju semiške občine izvajali naslednji programi in projekti:

Preglednica 2: Udeleženci izobraževanja odraslih iz občine Semič v ZIK-ovih projektih in programih v letih 2008 – 2010

Zap. štev.	Naziv projekta ali programa	Število udeležencev in ciljna skupina	Kraj izvedbe
1.	Center vseživljenjskega učenja Dolenjska – CVŽU (projekt)	693 Leto 2008: 102 Leto 2009: 313 Leto 2010: 278	Točka vseživljenjskega učenja deluje v Kulturnem centru
2.	Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja (javnoveljavni program v okviru projekta Dvig ravni pismenosti)	18 Članice društev kmečkih žena	Semič
3.	Računalniška pismenost za odrasle (javnoveljavni program v okviru projekta Dvig ravni pismenosti)	40	Semič
4.	Specializirana mobilna služba za pomoč na domu	2 udeleženca vključena v usposabljanje, 4 uporabniki storitve	
5.	Uspešno vključevanje Romov v vzgojo in izobraževanje	23 Učitelji in vzgojitelji	OŠ belokranjskega odreda Semič
	Skupaj projekti	779	

Vir: Letna poročila o delu ZIK Črnomelj od 2008-2010

Iz preglednice 2 je razvidno, da se je v letih 2008-2010 spremenila struktura izobraževalne ponudbe, ki je projektno usmerjena. Razlog je predvsem v načinu financiranja, ker so vsi projekti sofinancirani iz Evropskih socialnih skladov (razen študijskih krožkov) in iz Ministrstva za šolstvo in šport oziroma Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Spremenjeni način financiranja je prispeval k večji vključitvi udeležencev v izobraževanje, ki je za njih brezplačno. V obdobju 2008-2010 je bilo v projektih vseh udeležencev 779, ki imajo stalno bivališče v občini Semič.

Gre poudariti, da so v projektih iz Preglednice 2 najdaljši programi v obsegu 120 ur. Usposabljanje za življenjsko uspešnost in Računalniška pismenost za odrasle sta javnoveljavna programa.

Na točkah vseživljenjskega učenja v Semiču (Kulturni center), Metliki (OŠ Metlika) in Adlešičih (Krajinski park Kolpa) je bil prostor brezplačen, ker projekt ni predvidel plačevanja najemnine prostorov. Kulturni center Semič je od septembra 2011 pričel zaračunavati najemnino prostora, ki direktno bremeni ZIK Črnomelj, ker od financerja nima pokritih stroškov najemnine prostora.

Čeprav v obdobju od leta 2008 dalje prevladujejo projekti, je ZIK izvajal tudi tiste programe, ki označujejo desetletje poprej (glej Preglednico 1). Samo v treh letih se je v teh programih izobraževalo 246 oseb, ki imajo stalno bivališče v občini Semič.

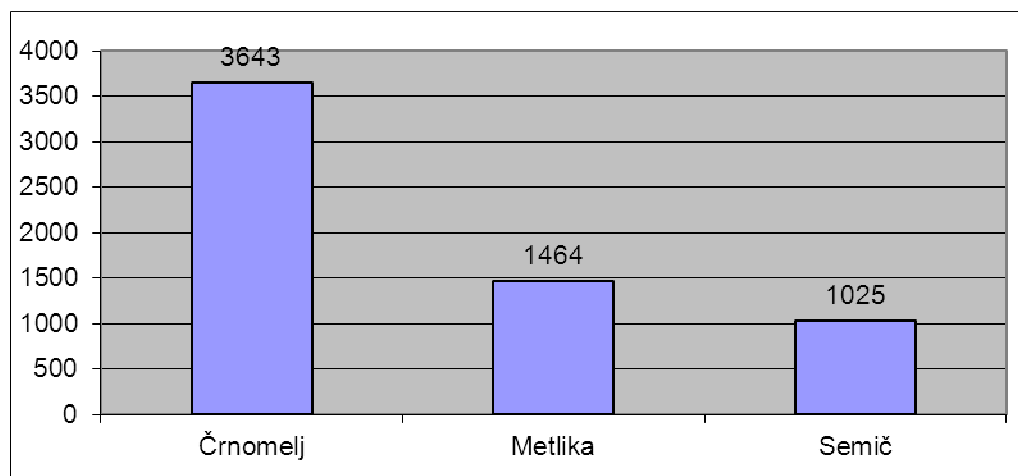
Preglednica 3: Udeleženci izobraževanja odraslih iz občine Semič v ZIK-ovih programih v letih 2008 – 2010

	2008/09	2009/10	2010/11	Skupaj	Opomba
Osnov. šola za odrasle	4	0	2	6	
Poklicna in srednja šola	7	2	0	9	
Višja in visoka šola	6	4	4	14	
Tuji jeziki	14	13	7	34	Izvedbe tudi v podjetju Iskra
UTŽO	21	34	3	58	
Posebne potrebe	0	14	6	20	
Romi	5	0	28	33	Izvedba v romskih naseljih v semiški občini
Ostalo	23	20	29	72	NPK, ples, telovadba, šola za starše, predavanja
Skupaj	80	87	79	246	

Vir: Letna poročila o delu ZIK Črnomelj od 2008-2010

Iz Preglednice 3 je razvidno, da so se tudi v zadnjem obdobju, 2008-2010, ko je v ZIK-ovi ponudbi prevladovalo izvajanje projektov, izvajali programi za pridobitev izobrazbe, tuji jeziki, programi za ranljive ciljne skupine (starejši odrasli, odrasli s posebnimi potrebami, pripadniki romske skupnosti) in drugi splošno izobraževalni programi, namenjeni različnim ciljnim skupinam. Skupaj v projektih (Preglednica 2) in v programih (Preglednica 3) v obdobju 2008-2010 je bilo 1.025 udeležencev izobraževanja odraslih iz semiške občine, iz vseh treh belokranjskih občin, Črnomlja, Metlike in Semiča, pa 6.132.

Graf 3: Število udeležencev izobraževanja odraslih v ZIK-ovih projektih in programih v obdobju od 2008-2010 iz občin Črnomelj, Metlika in Semič (N=6.132)

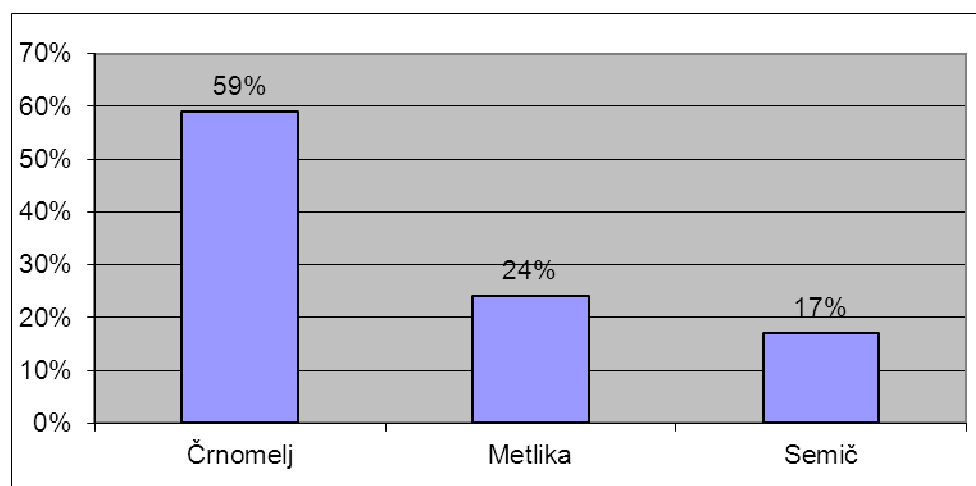
Vir: Letna poročila o delu ZIK Črnomelj od 2008-2010

Iz grafa 3 je razvidno, da se je razlika v številu udeležencev izobraževanja odraslih, v letih od 2008-2010, med občinami zmanjšala. To je vsebinska sprememba v primerjavi s prvim obdobjem 1997-2007.

Poglavitni razlog za takšno stanje je uresničevanje Razvojnega načrta ZIK Črnomelj za obdobje 2007-2013, kjer so določene prioritete: predvsem dostopnost izobraževanja (v fizičnem in programskem smislu), odprtost, enake možnosti in socialna vključenost, partnersko sodelovanje v okolju, razvoj kadrov, razvoj novih programov in projektov, kakovost, raziskave in razvoj in promocija.

Iz ZIK-ovega razvojnega načrta sledi, da je uravnotežena krajevna razpršenost izvedbe izobraževanja sad preišljene poslovne naravnosti.

Graf 4: Delež ZIK-ovih udeležencev v obdobju od 2008-2010 po občinah Črnomelj, Metlika in Semič

Vir: Letna poročila o delu ZIK Črnomelj od 2008-2010

Iz grafa 4 je razvidno, da se je delež odraslih udeležencev izobraževanja bolj enakomerno distribuiral po vseh treh belokranjskih občinah glede na število prebivalcev v posamezni občini, kar je bolj razvidno iz naslednje Preglednice 4.

Preglednica 4: Delež udeležencev izobraževanja odraslih v populaciji nad 15 let iz občin Črnomelj, Metlika in Semič v ZIK-ovih programih v letih 2008 – 2010

	Občina	Število vseh prebivalcev	Število prebivalcev od 15-85 in več let	Število udeležencev izobraževanja odraslih	Delež udeležencev v populaciji nad 15 let
1.	Črnomelj	14.700	12.696	3.643	29 %
2.	Metlika	8.400	7.169	1.464	20 %
3.	Semič	3.800	3.289	1.025	31 %
	Skupaj	26.900	23.154	6.132	26 %

Vir: Statistični urad RS, 2010

Iz Preglednice 4 je razvidno, da je bila v obdobju od 2008 do 2010 ena tretjina prebivalcev, ki ima stalno bivališče v občini Semič, starejših od 15 let, udeležencev izobraževanja v ZIK-ovih

programih. Prav semiška občina ima največji delež udeležbe v izobraževanju odraslih v primerjavi z drugima dvema belokranjskima občinama.

Na takšno stanje najbolj vpliva obstoj točke vseživljenjskega učenja v Kulturnem centru v Semiču, kjer se izvajajo različne oblike splošnega izobraževanja. ZIK-ova projektna naravnost je usmerjena v dobrobit vseh prebivalcev Bele krajine, saj imajo možnost vseživljenjskega učenja, ki je zanje brezplačno in krajevno blizu.

Sodelovanje kadrov iz semiške občine v ZIK-ovi dejavnosti

V ZIK-ovi dejavnosti imajo ob redno zaposlenih pomembno vlogo honorarni sodelavci, bodisi na podlagi avtorske pogodbe ali na podlagi podjemne pogodbe, in javni delavci. ZIK je tudi mentorska organizacija za dijake in študente, ki opravljajo obvezno študijsko prakso pod strokovnim vodstvom mentorja.

V letih od 1997 do 2010 je bilo 116 honorarnih sodelavcev iz semiške občine, in sicer 78 po avtorski pogodbi in 38 po podjemni pogodbi. V letu 2004 sta bili na ZIK-u dve javni delavki, ki sta imeli stalno bivališče v občini Semič.

V letu 2008 sta Občina Semič in ZIK sklenila pogodbeno sodelovanje, ki se je nanašalo na ZIK-ovo zaposleno delavko, ki je imela stalno bivališče v občini Semič. Le-ta je delala za potrebe Občine Semič pri pripravi projektne dokumentacije za prijave Občine na javne razpise.

UTEMELJITEV PREDLOGA SOFINANCIRANJA

ZIK Črnomelj je edina organizacija za izobraževanje odraslih v Beli krajini. Ugotavlja izobraževalne potrebe prebivalcev vseh treh belokranjskih občin in se nanje odziva s svojo izobraževalno ponudbo.

ZIK je po svojem statusu javni zavod. Ustanovila ga je Občina Črnomelj, ki sofinancira ZIK-ovo dejavnost v skupni vrednosti 16 % od vseh ZIK-ovih letnih prihodkov (5 % od tega je za izobraževanje odraslih). Ostalih 84 % prihodkov si mora ZIK pridobiti na podlagi prijav na javne razpise ali na trgu (Vir: Finančno poročilo ZIK Črnomelj za leto 2010).

ZIK deluje v okolju nestabilnega financiranja in odvisnosti od javnih razpisov. Za vse projekte, s katerimi je uspešen na javnih razpisih, mora založiti lastna sredstva, da bi lahko kasneje dobil plačane zahteve po opravljeni storitvi. Za zalaganje sredstev najema bančne kredite z visokimi in neugodnimi obrestmi, ki so ZIK-ovo breme. ZIK predlaga sofinanciranje izobraževanja odraslih semiški in metliški občini, ki doslej nista prispevali sredstev za ZIK-ovo dejavnost v svojih občinah.

Izvajanje dejavnosti v obsegu iz leta 2010 lahko opravi pet (5) strokovnih delavcev, ki so predmet predloga sofinanciranja: Občina Črnomelj (2), Občina Metlika (1), Občina Semič (1) in Ministrstvo za šolstvo in šport (1). Drugi delavci (direktor, finančnik, tehnični kader) niso predmet predloga sofinanciranja izobraževanja odraslih s strani Občine Semič.

V nadaljevanju podajamo nekaj utemeljitev, zakaj naj Občina Semič sofinancira izobraževanje odraslih, ki se izvaja na področju semiške občine oziroma za prebivalce, ki imajo stalno bivališče v občini Semič:

- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (UL RS šte. 16/2007), 82. člen, šesta alineja, ki zavezuje lokalne skupnosti k sofinanciranju organizacij za izobraževanje odraslih.
- Zakon o izobraževanju odraslih (UL RS šte. 110/2006), 30. člen, tretja alineja, pravi, da se iz sredstev lokalnih skupnosti zagotavljajo sredstva za izvedbo programov, določenih z letnim programom izobraževanja odraslih, ki ga sprejme lokalna skupnost.
- Uskladitev z evropskimi smernicami razvoja - Strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju - ET 2020 (2009/C 119/02, 28. 5. 2009), Program Vseživljenjsko učenje 2007-2013 (Sklep št. 1720 2006/ES, 15. 11. 2006), Memorandum o vseživljenjskem učenju (EK, Bruselj, 30.10.2000) in drugi.
- Uskladitev z nacionalnimi dokumenti - Državni razvojni program 2007–2013, Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, Strategija vseživljenjskosti učenja (julij 2007).
- Potreba v okolju je evidentna, storitev se izvaja – v času od 1997 -2010 je bilo v ZIK-ovih programih vključenih 2.801 udeležencev, ki imajo stalno bivališče v občini Semič. Del izobraževanja se je izvajal na področju občine Semič.
- Načelo pravičnosti – sofinanciranje vseh občin: glede na to, da se storitev izobraževanja odraslih izvaja skoraj enakomerno v vseh treh občinah, ni pravično, da izobraževanje odraslih sofinancira le ustanoviteljica ZIK-a Občina Črnomelj.

PREDLOG SOFINANCIRANJA IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH V OBČINI SEMIČ

ZIK predlaga, da občina Semič sofinancira dejavnost izobraževanja odraslih (vsebina programov in projektov je predstavljena v Preglednicah 1, 2 in 3) za prebivalce svoje občine v **letnem znesku 26.000 – 30.000 €**

Višina sredstev je predlagana na podlagi stroškov enega strokovnega delavca, organizatorja izobraževanja odraslih z univerzitetno izobrazbo, v tarifni skupini VII/2 (33. plačni razred, 6 let delovne dobe).

Sofinanciranje izobraževanja odraslih je namenjeno izvajanju računalniškega in jezikovnega izobraževanja, študijskih krožkov, programov iz področja ekologije, gibanja, zdravega življenja (telovadba, ples) in drugih. Posebej gre poudariti, da ima ZIK verifikacijo za izvajanje programa osnovne šole za odrasle v Semiču. Oddelke smo organizirali na Osnovni šoli belokranjskega odreda Semič (glej Preglednico 1, v letih 2004-2006) v sodelovanju z Centrom za socialno delo Črnomelj in Uradom za delo Črnomelj.

Sofinanciranje dejavnosti izobraževanja odraslih s strani Občine Semič bi spremenilo oziroma pozitivno vplivalo na strukturo ZIK-ovih prihodkov v višini od 3-3,5 %. Zaradi medsebojnega pogodbenega razmerja bi bistveno prispevalo k finančni stabilnosti ZIK-a. Ne predvideva torej novih zaposlitev, ampak ohranjanje obstoječe izobraževalne ponudbe.

Na podlagi celovite analize in sledljivih podatkov ZIK Črnomelj predlaga, da Občinski svet Občine Semič sprejme odločitev o sofinanciranju dejavnosti izobraževanja odraslih za svoje prebivalce v občini Semič.

mag. Nada Žagar,
direktorica